

POCZTA

Organ Związku ^{Biblij} Pracowników Poczty, Telegrafów i Telefonów Rzeczyposp. Polskiej

WYCHODZI 2 RAZY NA MIESIĄC.

NAKLAD 20.000 EGZEMPLI.

Nadesłanych rękopisów nie zwraca się.
Każdy rękopis powinien być opatrzony w podpis
i dokładny adres wysyłającego.

Adres Redakcji i Administracji:
Warszawa, Bednarska Nr. 25.
Telefon Nr. 24-29.

Konta P. K. O.: Zarządu Głównego — 2375, Bu-
dowy Uzdrowisk — 14048. — Prenumerata 2 zł.
kwartalnie.

CENY OGŁOSZENI: 1 kol. 450 zł., 1/2 kol. 225 zł., 1/4 kol. 115 zł., 1/8 kol. 60 zł. Wiersz 1 milimetrowy, jednoszpaltowy lub jego miejsce za
tekstem 50 gr. Fantazyjne, tabele 50% drożej. Szerokość kolumny 3 szpalty.

TREŚĆ: Ku reformie prawa dyscyplinarnego. — Trzeba z żywymi naprzód iść... — Ratować gruźlików — Zmiana rozporządzenia o opła-
tach za mieszkania służbowe. — Biuletyn Prasowy Nr. 14. — Odpowiedź Treviranusowi. — Rozwój Komitetu Floty Narodo-
wej i skoordynowanie wysiłków. — Z życia związku. — Z żałobnej karty — Ofiary. — Ogłoszenia.

Ku reformie prawa dyscyplinarnego

Ku reformie urzędniczego prawa dyscyplinarnego uczyniono jeszcze jeden krok, tym razem śmiały i zdecydowany. Oddawna już kielkująca myśl zreformowania urzędniczego prawa dyscyplinarnego, myśl niejednokrotnie ujawniająca się w rezolucjach różnych zjazdów organizacji pracowników państwowych, wreszcie w licznych artykułach pojawiających się w prasie fachowej i zawodowej — znalazła swój skonkretyzowany wyraz w opracowanym przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Urzędników Państwowych projekcie noweli do ustawy z dnia 17 lutego 1922 roku o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko funkcjonariuszom państwowym.

Autorzy projektu, przyjmując za podstawę swej pracy nowelizację obowiązującej ustawy a nie stworzenie nowej ustawy o postępowaniu dyscyplinarnym, siłą rzeczy musieli ulec tym zasadniczym konstrukcjom prawnym, które reprezentuje obecnie obowiązująca ustawa, wywodząca swój rodowód z austriackiej pragmatyki urzędniczej z roku 1914. Stanowisko to jednak nie powinno nikogo dziwić, trzeba bowiem z żalem stwierdzić, że polska nauka prawa w dziedzinie urzędniczego prawa dyscyplinarnego nie uczyniła nic.

A jeśli nauka nie wskazuje nowych dróg, jeśli wreszcie nauka, nie czerpiąc ze źródła potrzeb społecznych, nie może poddawać tych potrzeb systematycznej analizie — to nic dziwnego, że głos zabierają wyłącznie praktycy, ludzie czynu, którzy wyczuwając puls życia, dążą przede wszystkim do nadania potrzebom życia reprezentowanym przez daną grupę społeczną formy prawnej, chociażby z punktu wi-

zenia ściśle prawnego należało uczynić coś więcej, coś, co już wymyka się z pod oceny praktyków, a co gwarantuje prawu żelazną logikę konstrukcyj oraz tego prawa pomysłny rozwój.

Niemniej jednak trzeba podkreślić, że inicjatywa, podjęta przez Zarząd Główny Stowarzyszenia Urzędników Państwowych winna zasłużyć sobie na pełne uznanie ogółu pracowników państwowych i, że pomysłne zrealizowanie tej inicjatywy przyczyni się do nadania ładu procesom dyscyplinarnym, do zredukowania niezrozumiałych niekiedy posunięć władz dyscyplinarnych, przede wszystkim zaś do zagwarantowania w sprawach dyscyplinarnych należnego miejsca idei sprawiedliwości.

Projektowane zmiany dotyczą tak organizacji władz dyscyplinarnych jak i samego postępowania dyscyplinarnego.

Spotykamy się więc przede wszystkim z projektem utworzenia Okręgowych Komisji Dyscyplinarnych przy urzędach wojewódzkich zamiast istniejących obecnie Komisji Dyscyplinarnych przy władzach, podlegających bezpośrednio władzy naczelnej (np. Dyrekcje Poczty i Telegr., Izby Skarbowe).

Koncepcja ta znana już jest czytelnikom „Poczty” z artykułu dr. Konrada Porcesa p. t. „Polskie Prawo dyscyplinarne” („Poczta” Nr. 4—5 z 1928 r.) Odsuwając Komisje Dyscyplinarne I-ej instancji od bezpośredniej styczności z władzami administracyjnymi poszczególnych resortów, autorzy projektu wyrażają pogląd, że Komisje Dyscyplinarne przy urzędach wojewódzkich, jako pozbawione tej bezpośredniej styczności z poszczególnymi władza-

mi administracyjnymi będą mogły zachować większą niezawisłość. Na wzmożenie tej niezawisłości wpłynąć ma jeszcze powierzenie przewodnictwa w Komisjach Dyscyplinarnych sędziom zawodowym.

Trzeba przyznać, że pierwsza reforma (Okręgowe Komisje Dyscyplinarne), rozpatrywana pod kątem widzenia uniezależnienia orzecznictwa dyscyplinarnego od wpływów, wywieranych przez przełożone władze pracownika, nie jest przeprowadzona konsekwentnie.

Według projektu owe Okręgowe Komisje Dyscyplinarne są właściwe jako I instancja dla wszystkich urzędników od X*) do VII grupy uposażenia oraz funkcjonariuszów niższych, pełniących służbę na obszarze danego województwa.

Dla wszystkich innych urzędników (od VI-go stopnia wzwyż) tudzież dla wszystkich urzędników oraz funkcjonariuszów niższych, należących do personelu władzy naczelnej (Ministerstw) Komisją Dyscyplinarną I-ej instancji będzie, jak i dotychczas, Wyższa Komisja Dyscyplinarna, działająca przy danej władzy naczelnej.

Gdy więc sprawy jednych pracowników pójdą do Komisji Dyscyplinarnych, czynnych przy urzędach wojewódzkich, Komisji stojących zdala od bezpośredniego wpływu zainteresowanej w przebiegu sprawy władzy administracyjnej, sprawy innych pracowników będą szły do Komisji, działających przy naczelnej władzy danego resortu.

Pozatem Wyższe Komisje Dyscyplinarne będą rozpatrywały w drugiej instancji

*) Projekt S. U. P-u ustawy o państwowej służbie cywilnej przewiduje X grupę uposażenia, jako najniższą dla urzędników.

sprawy z odwołania od pewnych, łagodniejszych kar, orzeczonych przez Okręgowe Komisje Dyscyplinarne.

Motyw więc ugruntowania niezawisłości Komisji Dyscyplinarnej, motyw zniewalający autorów projektu do utworzenia Okręgowych Komisji Dyscyplinarnej przy urządach wojewódzkich nie jest należycie wyczerpany, skoro nie poddaje się rewizji obowiązujących dotąd przepisów o kompetencjach Wyższych Komisji Dyscyplinarnej oraz o ich przywiązaniu do naczelnych władz resortowych.

O wiele konsekwentniej problem ten rozwiązuje dr. Konrad Pordes we wspomnianym powyżej artykule. Otóż według dr. Pordes wojewódzkie Komisje dyscyplinarne byłyby właściwe w I-jej instancji dla wszystkich wogóle pracowników, państwowych danego województwa, zaś instancją apelacyjną byłaby jedna Wyższa Komisja Dyscyplinarne z siedzibą w Warszawie.

Przy tym systemie znalazłoby się może miejsce (o czym już dr. Pordes bezpośrednio nie wspomina) dla Najwyższej Komisji Dyscyplinarnej, działającej wyłącznie, jako instytucja Kasacyjna. O wiele głębszym posunięciem w kierunku zapewnienia Komisjom Dyscyplinarnej niezawisłości są te zmiany, które autorzy projektu przeprowadzają w składzie Komisji Dyscyplinarnej oraz w sposobie powoływania członków Komisji. Przewodniczącymi Komisji Dyscyplinarnej oraz zastępcami przewodniczących mają być sędziowie Sądów Okręgowych lub Apelacyjnych. Połowa członków Komisji pochodzi z nominacji, połowa z wyborów, uskuteczonych przez funkcjonariuszów państwowych.

Szkoda tylko, że autorzy projektu przedstawiają Rozporządzeniu Rady Ministrów określenie, które władze właściwe są do powoływania przewodniczących, ich zastępców oraz członków Komisji Dyscyplinarnej oraz w jaki sposób odbywa się wybór ich członków przez funkcjonariuszów państwowych.

Tego rodzaju postawienie kwestji jest niewłaściwe tak ze względów technicznych, jak i nie... technicznych.

Narzekamy na niezliczoną ilość ustaw, rozporządzeń i t. p., normujących daną dziedzinę prawa administracyjnego. Trzeba dążyć do skodyfikowania przynajmniej niektórych działów prawa administracyjnego. Dłaczegóż więc w dziedzinie formalnego prawa dyscyplinarnego nie uniknąć tego rozwałkowania przepisów prawnych w kilku Dziennikach Ustaw.— Dłaczego tak ważną sprawę, jak sposób powoływania członków Komisji Dyscyplinarnej, wybór ich członków przez ogół funkcjonariuszów państwowych pozostawiać unormowaniu przez rozporządzenie Rady Ministrów. Przecież takie Rozporządzenie, liczące się tylko z

ogólnikową formułką ustawy („Rozporządzenie Rady Ministrów określi . . . . . w jaki sposób odbywa się wybór członków przez funkcjonariuszów państwowych”), może oprzeć te wybory na takich zasadach, że doniosła myśl projektodawców ulegnie najzupełniejszemu spaczeniu.

Są przecież wybory i... wyborów.

Oczywiście sama myśl powierzenia w Komisjach Dyscyplinarnej przewodnictwa sędziom zawodowym, jak i powoływania członków Komisji częściowo z wyborów zasługuje na pełne uznanie.

Sędzia zawodowy, jako przewodniczący Komisji Dyscyplinarnej, nietylko będzie istotnie niezawisły od czynników administracyjnych, lecz zagwarantuje postępowaniu dyscyplinarnemu bieg zgodny z zasadami prawa.

Zagadnienie to było już kilkakrotnie poruszane na łamach „Poczty” — to też gruntowniejsze uzasadnienie tej koncepcji pomine.

Słusznie autorzy omawianego projektu w uzasadnieniu oświadczają:

„...niema żadnych rzeczowych przesłanek, któreby pozwalały na rozmaite traktowanie poszczególnych kategorii pracowników państwowych, o ile chodzi o postępowanie dyscyplinarne i wymiar sprawiedliwości. Nauczyciele od kilku lat mają w swych Komisjach dyscyplinarnej sędziów, jako przewodniczących, to też ich organizacja dyscyplinarne stoi na poziomie, znacznie przewyższającym organizację dyscyplinarne dla urzędników”.

W kwestji obrony dyscyplinarnej projekt wprowadza dwie zasadnicze zmiany, dopuszcza bowiem do obrony przed Komisjami Dyscyplinarnymi adwokatów oraz funkcjonariuszów państwowych, niezależnie od tego, czy są oni podlegli tej samej władzy administracyjnej II-jej instancji, co obwiniony, czy też podlegają oni wogóle innej władzy administracyjnej.

Obie projektowane zmiany są całkiem uzasadnione. Jeśli chodzi o dopuszczenie adwokatów do obrony dyscyplinarnej, to czytelnicy „Poczty” mieli możność zapoznać się już z argumentami, przemawiającymi na korzyść tej koncepcji.

Sztuczne ograniczenie, w myśl zasad dotąd obowiązujących, koła obrońców tylko do tych funkcjonariuszów państwowych, którzy pełnią obowiązki na obszarze, na który rozciąga się zakres działania komisji dyscyplinarnej nie da się utrzymać. Dłaczegóż pozbawiać obwinionego możliwości korzystania z usług obrońców jego kolegi, pracującego w innym dziale administracji państwowej?

Wprawdzie mogłyby i tutaj nasunąć się pewne kontrargumenty, które musimy narazie w tym ogólnikowym artykule pominąć, lecz sądzę, że te kontrargumenty nie

zdołałyby zachwiać właśnie tej koncepcji, jaką wysuwają autorzy projektu.

Z dalszych zmian projektu, dotyczących już samego postępowania dyscyplinarnego, zasługują na uwagę te zmiany, które wynikają z przyjętej redakcji art. 66-go projektu ustawy o państwowej służbie cywilnej. Oto, zgodnie z tym artykułem, w wypadku zbiegu postępowania dyscyplinarnego z postępowaniem karnym, dotyczącym czynu, będącego przestępstwem ściganym z urzędu, urzędnik nie może być pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej, aż do prawomocnego zakończenia postępowania karno sądowego.

Jak wiadomo w myśl obowiązującej ustawy o postępowaniu dyscyplinarnym, Komisja Dyscyplinarne może zawiesić postępowanie dyscyplinarne aż do ostatecznego zakończenia postępowania sądowo-karnego, lecz nie jest obowiązana czynić tego w każdym wypadku.

Następnie projekt podkreśla zasadę bezpośredniości procesu dyscyplinarnego, zasadę, której zasadniczo nie wyklucza obowiązująca obecnie ustawa. Niestety błędna interpretacja artykułu 38-go ustawy o postępowaniu dyscyplinarnym doprowadziła do tego, że niejednokrotnie postępowanie dowodowe na rozprawie dyscyplinarnej ogranicza się wyłącznie do odczytania akt sprawy.

Świadek — jako żywy i główny dowód winy lub niewinności znika z procesu dyscyplinarnego, zostaje wyparty z sali rozpraw przez martwe, nic nieraz albo niewiele i źle mówiące protokoły dochodzeń wstępnych, czy też śledztwa.

Projekt, powtarzając postanowienia Kodeksu Postępowania Karnego wyraźnie ustala, w jakich wypadkach na rozprawie dyscyplinarnej mogą być odczytane protokoły przesłuchania świadków i obwinionego, sporządzone w dochodzeniu wstępnym lub śledztwie.

Oto wówczas, gdy świadek (względnie obwiniony) na rozprawę nie stawił się z powodu przeszkód, niedających się usunąć, lub też stawiwszy się, bądź zeznał inaczej niż w postępowaniu poprzednim, bądź odmówił zeznań, bądź też oświadczył, iż powyższych szczegółów nie pamięta. Za zgodą rzecznika i obwinionego mogą być odczytane zeznania innych świadków.

Z innych zmian zasługuje na uwagę wprowadzenie instytucji nazwanej „zatarciem skazania”.

Mianowicie po upływie pięciu lat od chwili uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego, nakładającego karę nagany lub wstrzymanie awansu, właściwa władza naczelna zarządza na prośbę skazanego sporządzenie nowego wykazu stanu służby z opuszczeniem wzmianki o orzeczeniu dyscyplinarnym, jeżeli w ciągu

tego okresu czasu nie było innego orzeczenia dyscyplinarnego.

Koncepcja ta słuszna w zasadzie z niezrozumiałych dla mnie względów ograniczona została tylko do dwóch kar dyscyplinarnych, nie ma zaś zastosowania do kary obniżenia grupy uposażenia. Odnoszę wrażenie, że ma tu miejsce pomyłka drukarska, tem więcej, że projekt ciągle powołuje się w kwestji kar na art. 67 projektu ustawy o państwowej służbie cywilnej, gdy wyliczeniem kar zajmuje się nie art. 67 a 68. Sprawa ta nasuwa jeszcze inne wątpliwości, których omówieniem zajmę się w specjalnym artykule, poświęco-

nym materialnemu prawu dyscyplinarnemu, zawartemu w przepisach projektu S. U. P.-u ustawy o państwowej służbie cywilnej. Inne zmiany projektu noweli wprowadzają postanowienia zaczerpnięte z Kodeksem Postępowania Karnego.

Projekt nie rozwiązuje problemu kaskacji w postępowaniu dyscyplinarnym.

Szeregu zagadnień projekt nie porusza, a niektóre niefortunne postanowienia obowiązującego prawa dyscyplinarnego pozostawia bez zmian. Sprawy te poruszę w następnym artykule.

Władysław Rostropowicz

Trzeba z żywymi naprzód iść...

Jeden z najbardziej przychylnych nam inspektorów, pisząc na tem miejscu, w roku ubiegłym, o podniesieniu powagi Instytucji pocztowej, — orzekł, iż pierwszym warunkiem w poruszanej sprawie — jest nieuregulowana sprawa kierownicza. Głos ten — jak wiele innych — przebrzmiał bez echa. To samo, zdaje się, będzie i ze mną. Nie przeszkadza mi to jednak pisać dalej.

W innych resortach wszystkie stanowiska kierownicze obsadzone są, wyłącznie, w drodze konkursu. Tamtejsze konkursy negatywnych wyników nie dają... Nic dziwnego. W innych resortach, a nawet w instytucjach prywatnych, kierownicy pracują mniej od swych podwładnych, lepiej są sytuowani materialnie i władza darzy ich pełnem zaufaniem. Z tych względów, o kierownicze stanowiska ubiegają się tam pracownicy doświadczeni i rutynowani.

U nas jest wręcz przeciwnie. Kierownicy urzędów pocztowych wyróżniają się tem, że pracują, przede wszystkim, daleko więcej od kierowników równorzędnych instytucji państwowych, samorządowych i prywatnych; — że pracują w niedziele i uroczyste święta; — że pracują daleko dłużej od swych podwładnych; — że materialnie sytuowani są najgorzej i że zaufaniem władzy przełożonej nie cieszą się wcale.

Nie myśmy do obecnego stanu rzeczy doprowadzili...

Cóż, dzisiaj młodego, nieutemperowanego pracownika, nie mającego najmniejszych aspiracji kierowniczych — czasami wbrew jego woli — robi się „kierownikiem”, czyli obarcza go się 24-ma kilogramami nieuporządkowanych przepisów, 80-ma księgami, wykazami, rachunkami i, minimum, 2-ma godzinami nadliczbowej, bezpłatnej pracy codziennie; następnie — zaleca mu się, aby godnie reprezentował powierzony mu urząd, nie biorąc pod uwagę jego poborów służbowych; radzi mu się, aby prowadził życie towarzyskie z majątynymi przedstawicielami miejscowego społeczeństwa, nie wchodząc w to, czy mu na to czas pozwoli, a później dziwimy się, że nadużył — zamiast mniej — jest coraz więcej...

Kierownik taki, oczywiście, większego nadużycia popełnić nie może. Ot, robi jakieś głupstwo i nawet przez myśl mu nie przejdzie, że popełnia nadużycie — a nadużycie jest faktem dokonany.

Delikwenta, właściwie, nie karzą, bo „zdjęcie” kogoś z kierownictwa, o które ten ktoś wcale się nie ubiegał, oraz wstrzymanie mu awansu, z którego by na kierowni-

ctwie i tak nie korzystał — nie może być uważane za karę.

Sam winowajca, z takiego obrotu sprawy, śmieje się w kufak, gdyż, równocześnie, z szumnym tytułem kierownika, zdejmują mu z głowy cały szereg ciężarów i obowiązków, a, tem samem, zwalniają go z nadliczbowej, codziennej pracy i przenoszą, z zapadłej dziury, do większej, kulturalniejszej miejscowości, gdzie każda rzecz codziennego użytku kosztuje daleko taniej...

Krótko mówiąc, dziś nie karze się tych, co popełniają nadużycia, lecz tych — co pracują sumiennie, gdyż, po każdej serji nadużyć, zaostrza się kontrolę, wprowadzając nowe wykazy i dokuczliwe przepisy, a, tem samem zwiększa się im nadliczbową, bezpłatną pracę, podraża się pocztę (liczba kontrolerów wzrasta), a, w rezultacie, odstręcza się publiczność od korzystania z usług poczty.

...do urzędu nadszedł przekaz na 500 złotych, dla adresata zamiejscowego. Kierownik wie, że dany interesant nazajutrz rano, zgłosi się po pieniądze, ale zarezerwować gotówki mu nie wolno, bo władza mu nie ufa.

Nazajutrz rano, interesant przyjeżdża po pieniądze, których niema, bo, w małych urzędach, z samego rana nikt wpłat nie uskutecznia. Kierownikowi jest bardzo nieprzyjemnie, że interesant kilkanaście kilometrów niepotrzebnie się fatygował; tłumaczy mu, że pieniędzy, dla osób zamiejscowych, przetrzymywać nie wolno; — że potrzebne pieniądze jeszcze nie wpłynęły, ale — może wpłyną niebawem...; — że może zażądać zasiłku, który nadejdzie w nocy... i t. p. Kręci się, nieborak, jak może, bo mu wstyd, że jego kasa nie może wypłacić należnej sumy.

A trzeba obserwować, jak ci interesanci, nie mający pojęcia o przepisach pocztowych, patrzą na nas. — To panu, panie naczelniku — powiada jeden interesant — pańska władza nie ufa na 500 złotych? A, przecież, ja panu, czasem, gdy brak pieniędzy w kasie, zostawiam pokwitowanych przekazów na ładnych parę tysięcy złotych i — ja panu ufam... A co mi tam po takiej poczcie, która mi nie może od razu 500 złotych wypłacić?...

W takich warunkach, najwięksi służbisci i entuzjasci opuszczają ręce. To są codzienne nasze kwiatuszki. Administracja tego nie widzi i nie słyszy. A czego oczy

nie widzą — tego serce nie czuje — powiada przysłowie...

Jesteśmy w błędnem kole. Jak można wymagać, aby miejscowa ludność miała zaufanie do kierownika urzędu, skoro sama władza mu nie ufa? Interesantom również, w głowie nie chce się pomieścić, że kierownik urzędu pocztowego gorzej jest sytuowany na kierownictwie, niż — gdyby sprzedawał — powiedzmy — znaczki w większym urzędzie.

Poczta ma przed sobą wielkie zadania i — aby im sprostać — musi swe placówki obsadzić ludźmi doświadczonymi, odpowiednio wynagradzanymi za swą pracę i wyposażonymi w większą dozę zaufania, niż obecnie.

Nadzwyczajnych rzeczy nie domagamy się. Chcemy, aby administracja weszła w nasze położenie i, ostatecznie załatwiła nasze postulaty 1) redukując i upraszczając pracę małych urzędów, 2) przyznając dodatki za kierownictwo, które będą wynagrodzeniem za minimum codziennej, nadliczbowej pracy, którą wykonywuje każdy kierownik i w której nikt go wyręczyć nie może (zestawienia kasowe), oraz 3) zaliczając do emerytury każde 10 miesięcy służby na kierownictwie — za cały rok, tytułem ekwiwalentu za ciężką pracę i wielkie obowiązki. Wszak każdy kierownik, obarczony 24-ma klg. przepisów i 80-ma księgami, wykazami i rachunkami — dobrowolnie skraca swe życie, gdyż umysł jego jest w ciągłym napięciu. Trzeba to należycie — oenić...

Trzeba, wreszcie, zrozumieć, że przemęczony i zgorzkniały kierownik nie będzie powiększał sobie nadliczbowej pracy, przez propagandę radjofonji, oszczędności, ubezpieczeń i t. p. Do tych rzeczy nikt go nie zmusi. On to będzie czynił z ochotą, o ile będzie widział, że jest odpowiednio traktowany i sytuowany.

Z niewolnika — niema robotnika!

Mówi się, że, dla podniesienia powagi instytucji pocztowej, naczelnicy i kierownicy powinni odpowiednio reprezentować powierzone im urzędy, prowadząc życie towarzyskie z przedstawicielami miejscowego społeczeństwa i t. p.

Naczelników zostawimy w spokoju. Im może czas i pobory służbowe pozwalają na reprezentację. Mówimy o kieropotach.

Nie będę pisał o reprezentacji, ani o życiu towarzyskiem, bo kierownicy, ani na jedno, ani na drugie nie mają czasu i pieniędzy. Zastanawiam się tylko, jaką ew. korzyść moglibyśmy odnieść, nawiązując bliższy kontakt z przedstawicielami społeczeństwa w takich np. Pacanowach, Psich Wątróbkach, Kozich Głowach i Kiernozicach, w osobie proboszcza, doktora, weterynarza, burmistrza - młynarza, radnego - masarza i t. p.

U nas, małe urzędy obsadzone są siłami młodem, które (jeżeli nie pojedą do „Sanata” i jeżeli nie zostaną „wylane”), z czasem, będą naczelnikami większych urzędów, czyli — pójdą wyżej. Z wymienionymi zaś przedstawicielami sprawa ma się odwrotnie. W małej miejscowości rezyduje przeważnie proboszcz, który nie ma głosu i zdolności oratorskich; doktor, który ze swym zasobem wiedzy medycznej, w większym mieście, musiałby się zarejestrować jako bezrobotny; to samo z resztą przedstawicieli.

Mało tego. Ludzie ci, przeważnie, są przeciwnikami wszelkiego postępu i — najczęściej — plagą swych klientów. Są to ludzie idący przeciwko prądowi postępu i oświaty...

Są to „gasnące światy“...

A co nas z nimi łączy? Zdaje się, że nic. Im się wolno cofać; nam — nie!...

Proszę przypomnieć sobie dobrze, czem był dawniej, przed wojną, pisarz gminny i nauczyciel szkoły powszechnej (mam na myśli b. zabór rosyjski). Proszę przyjrzeć im się uważnie dzisiaj...

Oni, o całe niebo, są lepiej sytuowani od nas; pracują połowę tego co my — i, zdaje się, nie chcieliby zasiać na naszych stanowiskach — prawda? A dlaczego? —

Dlatego, że idą z postępowaniem czasu; — że mają silne organizacje, mir u społeczeństwa, przedstawiciele w Sejmie...

My, również, musimy iść z postępowaniem, jeżeli nie chcemy zejść do roli przedwojennego pisarza gminnego, lub nauczyciela szkoły powszechnej.

Kto nie idzie naprzód — ten się cofa.

Chodecz, dnia 2 sierpnia 1930 r.

Eugenjusz Malec.

Kierupot Chodecz.

Ratować gruźlików

Niedola oraz ciężkie materialne położenie pracowników pocztowo-telegraficznych znane jest ogólnie.

Skromna pensja zaledwie wystarcza na wyżywienie.

Póki zdrowie dopisuje, pracownik pocztowy i jego rodzina cierpliwie znoszą niedolę, w nadziei nadejścia lepszych dni. Gorzej, gdy z wycieńczenia, złego odżywiania, złych warunków mieszkaniowych oraz pracy nadmiernej, w nieodpowiednich lokalach biurowych, poczynają nagminnie zapadać na choroby. Pocztowicze zazwyczaj pracujący w kurzu oraz nieuniknionym brudzie, najczęściej ulega chorobom o nazwie gruźlica.

Wiadomo powszechnie, że gruźlica w szybkim tempie niszczy najsilniejszy organizm, zaniedbana prowadzi do niechybnej przedwczesnej śmierci.

Wśląd za chorobą żywiciela rodziny, kroczy nowe nieszczęście, nowe zmartwienie oraz troska skąd zdobyć pieniądze,

dzi, na wydatki związane z leczeniem siebie, względnie swoich najbliższych.

Tu następuje moment najtragiczniejszy. Wprawdzie Związek nasz sili się i kłopotuje by przyjść z pomocą Członkom cierpiącym na gruźlicę oraz ich rodzinom, wprawdzie poczyniono wiele w porównaniu z innymi organizacjami, prawda zdobyliśmy piękne i okazałe Sanatorium w Zakopanem, lecz wydatki i zaciągnięte zobowiązania, niespłacona pożyczka rządowa zł. 350.000 nie pozwalają jeszcze Związkowi przyjść chorym Członkom z **bepośrednią pomocą materialną**.

Jak złemu zaradzić oraz skąd zdobyć środki pieniężne na pomoc materialną dla chorych niezamożnych gruźlików — oto pytanie wielu działaczy Związku.

Nad powyższym zagadnieniem, przed pół rokiem, na Walnem Zgromadzeniu Koła Miejscowego Warszawa 1, dyskutowano namiętnie.

Z rzeczowym projektem wystąpił kol. Jerzy Cesarski — proponując na ten cel

utworzyć specjalny fundusz pod nazwą: „Fundusz Pomocy Przeciwgruźliczej“.

Projekt podobał się ogółowi członków, w następstwie czego uchwalono by Koło Miejscowe z utworzonego „Funduszu“ udzielało doraźnych zapomóg, na opłacenie kosztów leczenia tym niezamożnym chorym, **którzy udają się wyłącznie do naszego Sanatorium w Zakopanem**.

Na zdobycie funduszu postanowiono jednogłośnie: a) opodatkować się jednorazowo po 50 groszy, b) stale płacić 1 proc. od wszelkich otrzymywanych gratyfikacji i zapomóg urzędowych oraz obciąć wynagrodzenie członków Zarządu Koła, a otrzymane nadwyżki prelinować w budżecie Koła na „Fundusz Przeciwgruźliczy“. Obliczając z grubsza ustalono, iż z powyższych źródeł Koło uzyska rocznie **około 6.000 złotych**.

Kwota sześciu tysięcy złotych, wystarczy na opłacenie **1000 dni chorych**, przebytych na leczeniu w Sanatorium. Licząc skromnie na członka 30 dni, można śmiało orzec, że z pomocy bezpłatnego leczenia korzystałoby w roku 30-tu kolegów.

Członkowie wspomnianego Koła, od przykładem, poszły inne Koła Miejscowe, dziś jak nam wiadomo, już wydają doraźne zapomogi potrzebującym kolegom.

Gdyby za tym godnym naśladowania przykładem, poszły inne Koła Miejscowe, **bodaj wszystkie Zarządy Kół**, to z pewnością uniknęłoby się wielu tragedji.

Niechby tylko każdy Zarząd Koła zabrał się do podobnej pracy, niechby choć 5-ciu pracowników każdego Koła mogło w roku po 30 dni korzystać z podobnej pomocy, a z pewnością zrobilibyśmy wielki krok naprzód na polu walki z gruźlicą.

NASZE LEKCJE ESPERANTA

(Lekcja 12, dokończenie)

VI. Konwersacja z życia codziennego.

Podróż — Vojaĝo. Je kioma horo ferveturas la trajno al Budapeŝto? O kórej godzinie odjeĝda pociąg do Budapesztu? Je la kvara tridek kvin. O czwartej 35 m. Bonvolu aĉeti por mi du biletojn de la dua klaso, loko rezervita. Proszę kupić dla mnie 2 bilety 2-giej klasy, miejsce rezerwowane. Ĉu pakaj — biletojn ankaŭ? Czy bilety na bagaże także? Jes — unu por la kofro kaj unu por biciklo. Tak — jeden na kufer a jeden na rower. Haltu! — mi forĝesis — unu peron-bileton por mia amiko kaj kelkajn vojaĝ-jurnalojn — mi petus. Poczekajcie — zapomniałem — jeden bilet peronowy dla mego przyjaciela i kilka czasopism do podróży — prosilibym.

Kia bela lokomotivo! La fervojaj oficistoj estas ĝentilaj, la konduktoro helpema. Co za piękna lokomotywa! — Urzędnicy kolejowi są grzeczni, konduktor usłużny. En la vagono la benkoj tre oportunaj — nur la vaporo kaj fumo de la lokomotivo malhelpas iom la vidon al la bela ĉirkaŭaĵo. W wagonie ławki bardzo wygodne — tylko para i dym lokomotywy przeszkadza trochę w widoku na piękną okolicę. Jen nia finstacio — ni prenas fiakron aŭ aŭtobuson por esti pli rapide en la hotelo. Oto nasza końcowa stacja — weźmiemy dorożkę lub autobus, aby być prędzej w hotelu. Iru la ŝtuparon maldekstre, poste sur la unuan

peronon ĝis la elirpordo. Proszę iść po schodach w lewo, potem na pierwszy peron aż do drzwi wyjściowych (el-iri-pordo). Ĉu vi ne forĝesis vian man-valizon kaj la vojaĝkovrilon, edzinjo? Czyś nie zapomniała swej ręcznej walizki i pledu, żonusi? Ne, ne, estu trankvila — edzeto! Nie, nie, bądź spokojny — mężulku!

Słówka do dalszej konwersacji podróżniczej:

Przedział w wagonie — kupeo; okno — fenestro; kasa biletowa — biletejo albo bilet-kaso; tragarz — portisto; portjer (odźwierny) — pordisto; pudełko do kapeluszy — ĉapelujo; rozkład jazdy — vetur-tabelo; powóz, dorożka — veturilo; bicz — vipo; koło (u wozu) — rado; oś — akso; dzwonek — sonorilo albo tintilo; szyna — relo; vojaĝi — poprózovać; bicikli — jeĝdzić rowerem; rajdi — jeĝdzić konno; lui wynajac (pokój); dungii — wynajac do pracy; gastii — gościć pasi — przechodzić; vagii — łazić, błąkać się; supren iri — wchodzić na górę, malsupren-iri — schodzić w dół; ripozii — spoczywać; dormii — spać; vekii — budzić; vekigi — budzić się.

VII. Tłumaczenie końca nowelki z Lekcji 11-tej.

Suche Miasto (St. Zjedn.), dnia....

— Drogi współideowco!

— Znajac Wasz wielki (dosł. wysoki) idealizm i Wasze uczucia współideowe, pozwalałam sobie zwrócić się do Was w nadziei, że zechcecie spełnić mą skromną prośbę.

Wiecie pewnie, że obecnie jesteŝmy (tu) w Stanach Zjednoczonych bardzo spragnieni, — dlatego byłoby z Waszej strony bardzo grzecznie (dosł.: bylibyście bardzo uprzejmi), gdybyście zechcieli przysłać mi (ze) trzy butelki koniaku. Niestety nie posiadam dostatecznej ilości (dosł.: dosyć) dolarów, aby za usługę tę zapłacić jak się należy (dosł.: aby według zasługi opłacić tę usługę) — lecz — aby zmniejszyć Wasze wydatki, przesyłam w załączeniu trzy próżne butelki, które (już) tylko trzeba będzie napełnić.

Serdecznie zgóry dziękując, pozostaje — oddany Wam — Wasz bardzo spragniony — Tomasz Bezwódki.

Wówczas Pani Barko strzaskała — jedną po drugiej — (wszystkie) trzy butelki na głowie swego zmieszanego (skonsternowanego) małżonka.

Koniec — Fino.

Najlepszy przekład konkursowy powyższego listu nadesłali:

1) p. Bzdęga Jan, as. poczt. w Poznaniu 5 (dawniej Kościan).

2) p. Spielman Oskar, kontr. poczt., Brody, Mołopolska Wsch.,

za co wyrażamy im gorące uznanie, które niech będzie im zachętą do dalszej pracy nad pełnym opanowaniem i szerzeniem pomocniczego języka międzynarodowego.

VIII. Zadanie końcowe:

1) Przełożyć z „Samouczka“ prof. Krogenberga resztę „Ćwiczenia 25-go“ ze str.

Poza dobrowolnym opodatkowaniem się członków, istnieje jeszcze dotąd niewydzyskana przez kolegów możliwość zdobywania pieniędzy z prowizji od sprzedaży znaczków na Budowę Uzdrowisk i Sanatorjów.

Od sprzedaży naszych znaczków można 20 proc. zatrzymać, wiele zaś Urzędów pocztowych nie korzysta z tego przywileju, przekazuje nam pełne kwoty.

Celem pozyskania Funduszu Pomocy Przeciwgruźliczej Zarządy Kół Miejskowych mogłyby z powodzeniem porozumieć się, w sprawie osiągniętej prowizji, z miejscowymi Naczelnikami Urzędów pocztowych, a z pewnością w krótkim czasie odpowiedni „Fundusz” utworzyłby się w każdym Kole Związku.

Sprzedaż znaczków przeciwgruźliczych, to bogate źródło, które dotychczas dało Związkowi przeszło pół miliona złotych gotówki!

Znaczki przeciwgruźlicze dają Wam możność korzystania w 20 proc. od sumy ze sprzedaży znaczków oraz dysponowania osiągniętą prowizją.

Wzywamy zatem wszystkie Zarządy Kół Związku do tworzenia Funduszu Pomocy Przeciwgruźliczej, który służyłby do ratowania zdrowia i życia miejscowych pracowników pocztowo - telegraficznych.

O zaistnieniu na terenie poszczególnych Kół Miejskowych „Funduszu Przeciwgruźliczego” z całym uznaniem ogłosimy w organie zawodowym „Poczta”, o czym zechcą donieść Zarządy Kół Miejskowych.

Referat Budowy
Uzdrowisk i Sanatorjów.

Zmiana rozporządzenia o opłatach za mieszkania służbowe

W Nr. 16 „Poczty” w artykule p. t. „O poprawę bytu” podaliśmy m. in. o przedstawieniu Panu Ministrowi Skarbu przez delegację C. K. P. memoriału w sprawie czynszu za mieszkania służbowe pracowników państwowych.

Według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 października 1924 r. funkcjonariusze państwowi za mieszkania służbowe opłacali czynsz w wysokości równej dodatkowi mieszkaniowemu przez nich pobieranemu. Po podwyższeniu stawek dodatku mieszkaniowego postanowienie to w bardzo wielu wypadkach okazało się krzywdzącym, gdyż funkcjonariusz państwowy zajmujący mieszkanie służbowe, płacił za nie cały dodatek mieszkaniowy niezależnie od tego, czy mieszkanie to składało się z jednego pokoju, czy też z 5-ciu.

Zabiegi szły w tym kierunku, by pracownicy państwowi nie opłacali żadnego czynszu za mieszkania służbowe. Postulat ten został tylko częściowo uwzględniony.

W Dz. Ustaw Nr. 69 (poz. 549), ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów, które weszło w życie z dniem 8 b. m., wprowadzając postanowienie, iż o ileby przysługujący funkcjonariuszowi dodatek mieszkaniowy był wyższy od kwoty, która należałaby się za dane mieszkanie służbowe przy zastosowaniu przewidzianych w § 3 i 4 rozporządzenia stawek, wówczas opłatę za mieszkanie służbowe pobiera się w wysokości, obliczonej według podanych paragrafów.

Ogłoszone rozporządzenie zalicza do lokali reprezentacyjnych także mieszkania, które Prezydent Rzeczypospolitej przyznaje funkcjonariuszom państwowym i wojskowym w gmachach, przeznaczonych dla celów reprezentacyjnych. Rozporządzenie w tym punkcie otrzymało moc obowiązującą z dniem 1-go kwietnia b. r.

Biuletyn Prasowy Nr. 14 Ministerstwa Poczty i Telegrafów

Sukces oddziału pocztowego przysposobienia wojskowego w okręgowych zawodach strzeleckich p. w. w Białymstoku.

Dnia 12.X., podczas zawodów strzeleckich dla okręgu p. w. Białystok, pierwsze miejsce zdobył oddział p. w. pocztowego w Białymstoku (683 punkty na 780 możliwych), uzyskując temsamem nagrodę w postaci pucharu, ofiarowanego przez gen. Góreckiego, prezesa Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny.

Przy strzelaniu indywidualnym członkowie oddziału pocztowego p. w. w Białymstoku p.p. Zaleski i Sosnowski, zajęli I i IV miejsce.

Oddział pocztowego p. w. w Białymstoku należy do „Pocztowego związku p. w. i w. f. Warszawskiej Dyrekcji P. i T.”, utworzonego samorzutnie przez pracowników Dyrekcji w b. r.

Dnia 26 b. m. o godz. 11-ej w gmachu Dyrekcji Warszawskiej odbędzie się zebranie prezesów i komendantów poszczególnych oddziałów Pocztowego Związku p. w., oraz zbiórka oddziału, przeznaczona do defilady w dniu 11. XI b. r.

59, a następnie rozdziały końcowe ze str. 62 i 63 p. t. „Pošto, telegrafo, telefono, radio” oraz „Letero al nova Samideano”.

Do tego ostatniego „Listu” dodajemy uwagę, że obecna redakcja i administracja „Polskiego Esperantysty” mieści się nie na ul. Smoleńskiej 19, lecz ul. Lubicz 34 w Krakowie, że polskie podręczniki i książki esperanckie można zamawiać w tejże administracji, w księgarni esp. Grenkamp - Kornfelda w Jaśle (Małopolska) oraz w Sekretarjacie Stow. Esper. „Laboro” w Warszawie — ul. Zacisza 2 m. 5 Miasto - Ogród Czerniaków.

W końcu, że autor „Samoudzka”, który nam służył cały czas za podstawę do nauki na naszym kursie pocztowym — zasłużony wielce dla rozwoju Esperanta w Polsce ś. p. prof. Leopold Kronenberg, już od przeszło roku nie znajduje się między nami, o czym czytelnicy „Poczty” wiedzą z zeszłorocznych wspomnień pośmiertnych w naszym czasopiśmie. — Za całożyciowy Jego trud nad szerzeniem idei esperantyzmu w naszym kraju raz jeszcze wyrażamy na tem miejscu **Cześć Jego Pamięci!**

Wracając do zadania, prosimy o przesłanie tłumaczenia powyższych ćwiczeń na adres Redakcji oraz o wierny przekład dalszego ciągu owego wierszyka pocztowego, którego pierwszą zwrotkę poznaliśmy w pierwszym „zadaniu konkursowym” (Nr. 5 Poczty z 1930). Brzmi on:

2) Sed kiu el hejmo vojaĝis, konfidis la domon al Di',
Jam kvazaŭ li vere kuraĝis atendi la morton por si.
La monon enhavis ne sako: en boto kaŝigis ĝi,

Pafiloj minacis el pako — — beltempo estinta, — ho vi!

3) Kaj se vojaĝanto sopiris al mango, ripozo, al ĝoj',
La veturigisto ekdiris: „Diable! Malĝusta la voj'!”

De lupoj kriado audiĝis, por helpo — trovebla neni';

Terure ĉevaloj tremiĝis — — beltempo estinta — ho vi!

4) Kaj estis agrablo treega, aparta kelkfoja ĝu',
Se ĉaro sur voj' malvastega rompiĝis kun granda ekbru',

Se unu de l' radoj rompiĝis, jen-kia ĝojego pro ti';

Sed ofte eĉ ostoj krakiĝis — — beltempo estinta — ho vi!

Od poezji zaczęliśmy (patrz Lekcja 1-sza w Nr. 21 „Poczty” z r. 1929) — na poezji kończymy—bo nie masz życia bez piękna— a samo Esperanto jest również dziełem nie tylko wielkiego językonazwcy, ale przede wszystkim wielkiej marzycielskiej duszy poetyckiej.

Za najlepsze rozwiązania „zadania końcowego” będą rozdzielone premje.

Za tak życzliwe poparcie sprawy pomocniczego języka międzynarodowego na terenie poczty polskiej składam Redakcji „Poczty” oraz całemu zarządowi „Związku Pracowników Poczty, Telegr. i Telef. Rz. P.” — zwłaszcza zaś jego Prezesowi p. Józefowi Stangreściakowi — serdeczne podziękowanie i wyrazy gorącego uznania.

Szanownych Uczestników Kursu zaś proszę o swobodne zwracanie się ze wszystkimi zapytaniami co do jęz. Esperanto na adres

Redakcji, która w dalszym ciągu dla sprawy szerzenia pomocniczego języka międzynarodowego wśród pocztowców Polski gotowa jest użyczać miejsca na łamach swego pisma. Jeśli ktoś nie mógł czy nie miał czasu nadażyć za naszymi Lekcjami w „Poczcie”, może teraz — w spokoju — mając całość materiału przed sobą, przerabiać powoli lekcję za lekcją i również nadal przysyłać rozwiązania zadań. Od Waszego zainteresowania, Szan. Czytelnicy i Czytelniczki, zależy stopień poparcia ze strony Związku i Redakcji.

Wykładowca
Jan Zawada.

Od Redakcji: Kończąc dzisiejszą lekcję elementarny kurs języka międzyn. Esperanto, prosimy wszystkich tych, którzy się zapisali na jego uczestników o powiadomienie nas, czy i w jakiej mierze z kursu tego korzystali, jak daleko są w języku zaawansowani wzgl. jakie na drodze samoucznej napotkali trudności.

Jeśli z 300-tu kilkudziesięciu uczestników, którzy się zgłosili na ten kurs, stu wyrazi chęć dalszego uczenia się, to rozpoczniemy drukować kurs wyższy, ze specjalnym uwzględnieniem fachowych spraw pocztowych. Do czasu zgłoszenia się tej liczby podawać będziemy w kronice wzmianki o postępach Esperanta wogóle, a wśród pocztowców całego świata w szczególności. Komu trudno jest uczyć się samemu, niech zapisze się na „kurs korespondencyjny języka Esp.”, prowadzony przez Stowarzyszenie „Laboro” (adres jak wyżej). Prospekt otrzyma stamtąd bezpłatnie.

ODPOWIEDZ TREVIRANUSOWI

W marcu b. r. zostało zorganizowane w Okręgu Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Katowicach Poczto-Łigi Morskiej i Rzecznej posiadające obecnie już około 1500 członków rzeczywistych i około 600 członków wspierających z pośród pracowników pocztowo-telegr. tegoż okręgu. Na walnym zebraniu członków tego koła odbytem w dniu 26 lipca b. r. ustalono jego nazwę a mianowicie: „Oddział Okręgowy Ligi Morskiej i Rzecznej Pracowników Poczty, Telegrafu i Telefonu w Katowicach”

potem wybrano Zarząd w następującym składzie: Przewodniczący: Prezes Dyrekcji P. i T. w Katowicach p. Leonard Kuntze.

Pierwszy zastępca Przewodniczącego: radca poczt. Józef Zbrożek.

Drugi zastępca Przewodniczącego: st. insp. poczt. Rudolf Niemczyk.

Sekretarz: st. asystent Erwin Hlasiak.

Zastępca sekretarza: sekretarz poczt. Ludwik Szarkowski.

Skarbnik: kontroler Józef Termin.

Zastępca skarbnika: asystent Karol Czech.

Komisja Rewizyjna: Kier. Oddz. Urz. I kl. Stanisław Patolski; Kier. Oddz. Urz. I kl. Antoni Dudek; kontroler Franciszek Szyma.

Zastępcy członków Komisji Rewizyjnej: podurzędnik Ferdynand Bodora, ekspedjent Karol Komander.

Ponadto wybrano Naczelnika Urzędu poczt. Katowice I p. Jana Safiaka i zastępcę Naczelnika upr. w Mysłowicach p. Roberta Stankiewicza, delegatami na walne zebranie Głównego Zarządu Ligi Morskiej i Rzecznej.

Nowowybrany Zarząd na posiedzeniu z dnia 23 września b. r. w poczuciu obowiązku obrony całości Rzeczypospolitej Polskiej przeciwko zakusom germańskim, a w szczególności atakom na prastarą pomorską ziemię i polskie morze uchwalili natychmiastową wypłatę kwoty 1000 zł. na budowę łodzi podwodnej „Odpowiedz Treviranusowi” z dotąd zebranych od członków składek miesięcznych, po potrąceniu z nich 55% należnych w myśl statutu Ligi Morskiej i Rzecznej Zarządowi Głównemu i 15% należnych Zarządowi okręgowemu L. M. i Rz. na Województwo Śląskie.

Identyczne uchwały powzięły Zarząd Oddziału Okręgowego L. M. i Rz. Pracowników P. T. i T. w Katowicach w przyszłości, po nagromadzeniu dalszych na ten cel funduszy”.

Rozwój Komitetu Floty Narodowej i skoordynowanie wysiłków

Komitet Floty Narodowej nadesłał nam poniższy artykuł z prośbą o zamieszczenie go na łamach „Poczty” — co też chętnie czynimy.

Komitet Floty Narodowej, jako instytucja powołana do życia Ustawą Sejmową z dn. 16 lutego 1927 roku w celu gromadzenia funduszy na budowę polskiej floty morskiej tak wojennej jak i handlowej oraz koordynującej wszelkie poczynania w tym kierunku, dzięki głębokiemu zrozumieniu przez społeczeństwo potrzeb Państwa, rozwija się coraz pomysłniej. Organizacja Kół Komitetu Floty Narodowej na terenie Rzeczypospolitej zatacza coraz szersze kręgi. W chwili obecnej Komitet liczy daleko ponad tysiąc flji (Kół miejscowe), które, działając każde na swym terenie, przysparzają funduszy na budowę floty morskiej.

Niezależnie od tego autonomicznie działają Komitety Wojewódzkie w Łodzi, Poznaniu, Toruniu, Katowicach, Koło Stołeczne w Warszawie.

W ciągu ostatnich miesięcy szereg organizacji zawodowych w ścisłym kontakcie z Centralą Komitetu przystąpiło do zbiórki funduszy na budowę okrętów swego imienia. I tak: Pracownicy Kolei Państwowych przystąpili już do zbiórki na okręt „Dar Kolejarzy”, Sędziowie i Prokuratorzy na okręt „Temida”, nauczycielstwo na „Dar Nauczycieli”, Obywatele Stolicy na wielki okręt „Dar Warszawy”, Pracownicy Poczty i Telegrafów na „Dar Pocztców”.

Wszystkie kwoty zbierane przez powyższe instytucje i organizacje wpłacone są do Centrali Komitetu, która w Księgach Buchalteryjnych segreguje wpłaty na poszczególne konta ofiarodawców.

Komitet Floty Narodowej pragnie zaznaczyć, że w związku z haniebnymi zakusami Treviranusa na całość naszych granic zachodnich i brzeżu morskiego, niektóre ugrupowania społeczne w szlachetnym patriotycznym odruchu zainicjowały zbiórki funduszy na budowę okrętów dla Państwa bez uzgodnienia tej akcji z Centralą Komitetu Floty Narodowej, wskutek

czego akcja o tak doniosłym znaczeniu dla Państwa rozprasza się, wprowadzając chaos w pojęciu społeczeństwa.

Aby zapobiedz temu szkodliwemu dla wielkiej akcji państwowej działaniu, Komitet Floty Narodowej podkreśla, że jest jedyną Instytucją społeczno - państwową, która powołana jest do koordynowania wszelkich poczynani społecznych w kierunku gromadzenia funduszy na budowę okrętów dla Państwa i zwraca się niniejszym z gorącym apelem do wszystkich obywateli i organizacji społecznych, które już zapoczątkowały zbiórki na kupno i budowę okrętów, o nawiązanie ścisłego kontaktu z Centralą Komitetu w Warszawie — Elektoralna 2 — Gmach Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz wpłacanie wszelkich zebranych kwot na ten cel do P.K.O. Konto Komitetu Nr. 30.

Komitet Floty Narodowej żywi najgłębszą wiarę, że apel niniejszy, mający na celu jedynie dobro wielkiej sprawy nie przebrzmi bez echa, a przekona tych obywateli oraz organizacje społeczne, które dotychczas szły w rozproszeniu i skoordynuje ich szlachetne wysiłki w myśl wielkiej maksymy: „W jedności siła”.

Sekretarz Generalny Kom. Fl. Nar.
Gen. M. Zaruski.

Z życia związku

ZAKOPANE.

Dnia 21 września 1930 r. o godz. 11 przed poł. odbyło się w lokalu urzędu pocztowego walne zebranie członków Kasy Koleżeńskiej Koła Miejsowego.

Prezes kol. Stetkowicz otwierając zebranie w krótkiej a treściwej przedmowie scharakteryzował wyteżoną pracę Zarządu Kasy za czas od założenia Kasy t. j. 13/ 1929 r. do 21/9 1930, z którym to dniem Zarząd ustępuje a to z powodu przeniesienia skarbnika kol. Norka z tut. urzędu. Kol. prezes podniósł pełną poświęcenia pracę kol. skarbnika jednocześnie wyrażając żal spowodowany stratą tak dzielnego w pracy kolegi.

Na zapytanie kol. prezesa, czy Kasę Koleżeńską należy prowadzić w dalszym ciągu, zebrani jednogłośnie uchwalili utrzymanie Kasy nadal.

Kol. Norek w swoim sprawozdaniu przedstawił cały tok pracy oraz stan posiadania każdego członka, jakoteż stan Kasy za czas od 1.11 1929 do 21.9 1930, który wynosił w gotówce 2.245 zł. Udziałów wycofano na 190 zł., wydatki na założenie oraz administrację wynoszą 122 zł., pożyczek udzielono 64 na kwotę 4.440 zł., zysk z procentów 257 zł., procent od udziałów wynosi 120 zł., czysty zysk 137 zł.

Po wysłuchaniu sprawozdania zebrani podziękowali Zarządowi za bezinteresowną pracę.

Zebrani na wniosek Komisji rewiz. uchwalili udzielić ustępującemu Zarządowi deklarację, mocą której nie wnoszą żadnych pretensji za czas od 1.11 1929 do 21.9 1930 do tychże osób, które spełniały pracę w Zarządzie Kasy, ze względu na sumienne spełnianie swych obowiązków.

Przed przystąpieniem do wyborów nowego Zarządu kol. Salamon zwrócił się z apelem do zebranych, by dokonali wyboru takich ludzi, którzy dadzą pełną gwarancję solidnej i bezpartyjnej pracy wobec kolegów oraz przestrzegania ściśle obowiązującego regulaminu.

Po krótkiej przerwie komisja matka w osobach kol. Prosałowskiego, Kuligowej i Frytka A. uzgodniła listę nowego Zarządu, a mianowicie: prezes kol. Stetkowicz, sekret. kol. Salamon, skarbn. kol. Gąsienica St., zast. kol. Pawłowski St. Komisja

Rewizyjna: kol. Kulig, Klimczak Wł., Prosałowski Wacław.

Wybór został dokonany przez akklamację jednogłośnie, wybrani mandat przyjęli.

Na tem zebranie zakończono o godz. 13.

BRZEŚĆ N/B. 2.

Dnia 22-go września 1930 r. odbyło się Walne Zebranie członków Koła Miejsowego. Na przewodniczącego jednogłośnie wybrano kol. Witkiewicza, naczelnika urzędu, na sekretarza kol. Reka, na asesorów kol. Bortnowskiego i Gadomskiego. Po odczytaniu porządku dziennego przez kol. Witkiewicza i kolejnym wysłuchaniu sprawozdań z czynności ustępującego zarządu, któremu po krótkich dyskusjach udzielono absolutorjum, przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli: kol. Hajdas prezes, kol. Gadomski wiceprezes, kol. Rek sekretarz, kol. Sajkowski zastępca, kol. Mieczkowski skarbnik, członkowie: kol. Bortnik, Humieny i Korwel. Do komisji rewizyjnej wybrani zostali kol. Witkiewicz, Bortnowski i Baranowski.

W wolnych wnioskach poruszono szereg spraw dotyczących pracowników pocztowych i uchwalono domagać się od Zarządu Głównego dołożenia starań, celem zrealizowania postulatów:

- 1) dodatku za godziny nadliczbowe, jak również za służbę w niedziele i święta,
- 2) umundurowania dla urzędników wzgl. odpowiedniego ekwiwalentu,
- 3) przyznania pracownikom działów kasowych dodatku kasowego,
- 4) przyznania rodzinom pracowników pocztowych zniżek kolejowych,
- 5) opłacanie kwater ambulansowych na końcowych stacjach przez administrację pocztową,
- 6) wypłacania zaległego dodatku mieszkaniowego,
- 7) przyznania odpoczynku dla obsad ambulansowych na stacji końcowej w Lunińcu i Stołpcach,
- 8) włączenie odpowiednich wagonów pocztowo-ambulansowych, które posiadałyby conajmniej 150 klatek dla segregowania materiału.

Po uchwaleniu tych wniosków, przewodniczący dziękując za dokonany wybór, zachęcając obecnych do dalszej solidarnej współpracy z organizacją dla dobra poczty, telegrafu i telefonu i wszystkich pracowników, zamknął walne zebranie.

LIDA.

Dnia 31 sierpnia b. r. odbyło się walne zgromadzenie członków koła miejscowego w Lidzie. Zgromadzenie zajął prezes Koła kol. Leonard Pacewicz, poczem wybrano przewodniczącego kol. Bazylego Kirkucia, sekretarza kol. Felicjana Zdanowicza i asesora kol. Karola Jelskiego. Po przyjęciu porządku dziennego, ustępujący prezes koła kol. L. Pacewicz, złożył obszernie sprawozdanie ze wszystkich prac Zarządu w ciągu ubiegłej kadencji, poczem złożył sprawozdanie skarbnik zarządu i skarbnik kasy samopomocy związku kol. Michał Podhajny. Imieniem Kom. Rowiz. złożył sprawozdanie kol. Bazylego Kirkucia. Stwierdzając zgodność wszelkich rachunków z księgą kasową i należyte prowadzenie kas, zgłosił kol. Kirkuc wniosek o udzielenie ustępującemu zarządowi absolutorjum. Po dłuższej dyskusji, w której zabierał głos kol. kol. Zdanowicz, Pacewicz, Paczulan przyjęto wniosek Komisji Rewizyjnej.

Na wniosek kol. Kirkucia jednogłośnie uchwalono kwotę 741 zł. 55 gr. jako czysty zysk od % kasy samopomocy rozdzielić między udziałowcami proporcjonalnie w stosunku do kwot udziałowych, obniżyć procenta od sum wypożyczonych do połowy t. j. na 1/2%.

W wolnych wnioskach, na wniosek kol. Pacewicza uchwalono jednogłośnie, wysłać podziękowanie głównemu zarządowi w Warszawie za jego dotychczasową pracę na polu związkowym.

Na wniosek kol. Lisickiego uchwalono za pośrednictwem władz związkowych zwrócić się do Dyrekcji P. T. w Wilnie z prośbą o nadsyłanie dla funkcjonariuszów materiałów, na mundury, a nie gotowych mundurów. Na wniosek przewodniczącego zebrania kol. Kirkucia przez aklamację wybrano w pełnym składzie ustępujący Zarząd, a mianowicie: Leonard Pacewicz prezes, Karol Jelski wiceprezes, Konstanty Kozakiewicz — sekretarz, Michał Podhajny — skarbnik, Michał Krasowski i Jan Szafran, jako członkowie.

W skład Komisji Rewizyjnej weszli: kol. kol. Felicjan Zdanowicz, jako przewodniczący, Antoni Siergiej, jako sekretarz i Albin Jacewicz, członek komisji.

Na tem obrady zostały zakończone.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Dnia 4-go października r. b. zmarła w Sanatorium w Otwocku koleż. Stanisława Łysiakówna z Kalisza, długoletni członek Związku, pozostawiając wśród Kolegów szczery żal.

Cześć Jej pamięci!

Nr. 651. Zł. 15. (kara). — p. Józef Kibiłewski z Filipowa.

Nr. 652. Zł. 5. — p. Cezary Ponikowski, ul. Krak. Przedm. 7. w Warszawie.

Nr. 653. Zł. 40. — p. Róża Brandlerowa, Aptekarzowa z Głogowa k. Rzeszowa.

Nr. 654. Zł. 2. — kol. Wachowiak, st. poczt. U. p. Murowana Goślina.

Nr. 655. Zł. 10. — kol. A. Wojciechowski z Pińska.

Nr. 656. Zł. 20. — kol. Stanisław Turczyn St. poczt. U. p. Tustanowice.

Nr. 657. Zł. 10. — kol. Gruber, St. asyst. poczt. w Tustanowicach.

Nr. 658. Zł. 10. — kol. S. Finkler, St. poczt. w Tustanowicach.

Nr. 659. Zł. 10. — kol. Wojciech Hnat — Naczelnik poczty w Tustanowicach.

Nr. 660. Zł. 5. — p. Dutczyński, Prezes Dyrekcji Poczty i Telegr. w Krakowie.

Nr. 661. Zł. 5. — p. Inżynier Kozubek, vice Prezes D. P. i T. w Katowicach.

Nr. 662. Zł. 2. — kol. Jan Bartyzel, Radca Dyr. P. i T. w Krakowie.

Nr. 663. Zł. 5. — p. Huber, Dyrektor U. p. Kraków 1.

Nr. 664. Zł. 5. — p. Walczewski, Dyrektor U. p. Kraków 2.

Nr. 665. Zł. 5. — p. Inżynier Juljan Gostwicki vice Prezes Dyrekcji P. i T. w Krakowie.

Nr. 666. Zł. 2. — kol. Teodor Szczeklik.

Nr. 667. Zł. 5. — kol. Stanisław Krechowicki.

Nr. 668. Zł. 2. — kol. Jadwiga Piasecka.

Nr. 669. Zł. 2. — kol. Amalja Soniewicka.

Nr. 670. Zł. 1. — kol. Adam Zinnal, wszyscy z Krakowa — Telegraf.

Nr. 671. Zł. 5. — Urząd Telegraficzny Kraków.

Nr. 672. Zł. 20. — kol. Janina Zbyszewska, St. Kontroler Urzędu telegr. w Krakowie.

Nr. 673. Zł. 1.50. — kol. Ignacy Pakosz, Kontr. Urz. telegr. w Krakowie.

Nr. 674. Zł. 10. — kol. Wirginia Wittek, St. Kontr. Urzędu Telegr. w Krakowie.

Razem Zł. 5.901.61.

Mkn. (w złocie) 10.—.

Dolar amer. 1.—.

Kto następny?

OFIARY

na „Złoty Łańcuch Uzdrowiskowy“

Saldo z przeniesienia:

Złotych 5.508 gr. 41.

Mkn. (w złocie) 10.—

Dolar amer. 1.—.

Nr. 629. Zł. 1.50 — kol. Bronisława Tranczyńska, St. Kontroler U. p. Lwów 1.

Nr. 630. Zł. 20. — kol. Wiera Protasiewiczówna z Białej Podlaskiej — z okazji otrzymanego awansu.

Nr. 631. Zł. 5.50. — Pracownicy Urzędu pocztowo-telegr. Szydłowiec k. Radomia.

Nr. 632. Zł. 1. — kol. Stefan Fuchs, Naczelnik U. p. Krzemieniec.

Nr. 633. Zł. 2. — p. Marja Mincewicz i

Nr. 634. Zł. 5. — p. Zofja Sobańcówna z Belchatowa.

Nr. 635. Zł. 5. (10-ta rata zadeklarow. 50 złotych — kol. Michał Grzegorzczak — Naczelnik Urzędu poczt. Kościerzyna.

Nr. 636. Zł. 5. — kol. Piotr Petryszyn — st. podurzędnik w Śniatyniu.

Nr. 637. Zł. 10. — Znalezione w Chodczu przez kol. E. Malca.

Nr. 638. Zł. 5. (kara) — p. Walenty Stasiak z Rudnik k. Wielunia.

Nr. 639. Zł. 5. — kol. Aleksander Jacewicz Asystent pocztowy w Sokółce.

Nr. 640. Zł. 5. — p. Stanisław Lwowski z Wodzisławia k. Jędrzejowa.

Nr. 641. Zł. 2.20 — kol. Bronisław Sobociński z Włocławka — Telegraf.

Nr. 642. Zł. 1 (kara). — p. Helena Suppli i Józef Pilarek w Wilnie.

Nr. 643. Zł. 8. — Pacownicy U. p. Skulsk z okazji imienin Naczelnika Urzędu p. Franciszka Fernera.

Nr. 644. Zł. 3. — kol. Henryk Żółtek w Dzierzgowie.

Nr. 645. Zł. 2. — kol. Władysław Krysa w Chybiu.

Nr. 646. Zł. 5. — kol. Paweł Matuszewski w Wodzisławiu k. Jędrzejowa.

Nr. 647. Zł. 50 (z zysków). — Kasa Samopo-

mocy Koleżeńskiej przy Kole Miejscowem w Częstochowie.

Nr. 648. Zł. 50. — kol. Mieczysław Weiss Prezes Koła Lwów 2, zebrane od kolegów z okazji pożegnania kol. Teofila Dąbrowskiego st. kontrolera, skutkiem przejścia na emeryturę.

Nr. 649. Zł. 1.50. — kol. Andrzej Kardynał ekspedjent poczt. w Jagielnicy k. Czortkowa.

Nr. 650. Zł. 3. — kol. Marja Gromnicka-Modzelewska, Kier. Agencji poczt. Odryżyn.

PŁOMYK

TYGODNIK DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

PRENUMERATA
MIESIĘCZNA
1.50zł.

PŁOMYCZEK

TYGODNIK DLA MŁODSZYCH DZIECI

PRENUMERATA
MIESIĘCZNA
1.20zł.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA 5ta KRZYSKA
18 KONTA CZEK

PKON^o 6880

OKAZOWE NUMERY
WYSYLA SIĘ DARMO

BACZNOŚĆ PRAKTYKANCY!

NAUKĘ NA KURSACH I PRZYGOTOWANIE SIĘ DO EGZAMINU UŁATWIA, OPRACOWANY PRZEZ PP. DOCENTÓW PRZY D. P. i T. W POZNANIU, PODRĘCZNIK

REPETYTORJUM DO EGZAMINU POCZTOWO-TELEGRAFICZNEGO DLA URZĘDNIKÓW

OBEJMUJĄCY WSZYSTKIE WYMAGANE DZIAŁY

Nabyć można u wydawcy: **ZARZĄD OKRĘGOWY ZWIĄZKU PRAC. POCZT, TELEGR. I TEL. W POZNANIU.** KONTO P. K. O. POZNAŃ Nr. 205414.

Cena 10 zł. oraz kosztą przesyłki.

Praktykanci (oraz pracownicy) miasta **Warszawy**, mogą nabyć podręcznik w Sekretarjacie Zarządu Głównego ul. Bednarska 25

ZAMIANA

Która z Koleżanek z okręgu bydgoskiego zamieni ze mną miejsce służbowe na Krotoszyn (miasto powiatowe).

Teodozja Kasprzakówna, asyst.
W KROTOSZYNIE

Specjalność i działalność przedwojenna 1500 ton miesięcznej produkcji.

Rok założenia 1874.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY ZŁ. 75.000. KAPITAŁ ZAPASOWY ZŁ. 321.828.

Warszawskie Fabryki Srub i Drułu

„J. WOLANOWSKI” Sp. Akc.

WARSZAWA, ul. Gliniana Nr. 5.

Konta czekowe: Bank Polski 6642; P. K. O. 3390; Bank Handlowy w Warszawie.
SKŁAD FABRYCZNY DLA SRPZEDA Y DETALICZNEJ, Plac Grzybowski Nr. 6
Telefony: Dyrekcji 90-18, Biura Technicznego 4-28, Biura Handlowego 68-71, Składu Fabrycznego 68-72,
Adres telegraficzny: BOULO — WARSZAWA.

W Y R A B I A J A:

1) śruby z nakrętkami do wiązania szyn, oraz wszelkie inne typy od 5 do 35 m/m grub. bolca, 2) Haki do szyn wszystkich typów. 3) Wkręty do szyn. Tyrefony. 4) Nakrętki sześciokątne i kwadratowe. 5) Szajby (podkładki) pod nakrętki. 6) Nity kotłowe, mostowe, blacharskie wszelkich grubości i fasonów, od najcieńszych do 35 m/m średn. 7) Haki do izolatorów, armaturę żelazną dla budowy telegrafu i telefonów, Skrzynki pocztowe do listów. 8) Wszelkie wyroby kute, tłoczone (prasowane). 9) Druły żelazne dla różnych celów, ocynkowane i galwanizowane, dla telegrafu i telefonów od 0,2 do 15 m/m w prętach i kręgach. 10) Gwoździe druciane od 13 do 300 m/m dług., również wszelkie fasonowe. 11) Drut kolczasty lakierowany i ocynkowany, oraz skobelki, 12) Gwoździe żelazne cięte, tapicerskie, 13) Gwoździe turystyczne do podszew. 14) Zatycki i różne wyroby z drutu. 15) Łańcuchy do podnośników i gospodarze. 16) Teksturę asfaltową do krycia dachów.

Na zapytania odpowiadamy niezwłocznie. Prosimy żądać katalogu naszych wyrobów. 116

BŁAWATY

Wielki wybór materiałów na ubrania, suknie, kostjomy, jedwabi, wszelkiego rodzaju płócien na pościele i bieliznę,

POLECA

DYONIZY KNAST

Poznań, Stary Rynek 54.

Dla P. p. Pracowników Pocztych dogodnie warunki ratalne.

123

PLOMBY OŁOWIANE

w różnych wielkościach

poleca

WYTWORNIA PLOMB

D. HOCHSTIM

Kraków, Trynatarska 20.

Zajmujące Czytanki

KAŻDA KSIĄŻECZKA W KOLOROWEJ OKŁADCE

Bardzo ciekawe te powiastki, znane dobrze przed wojną, ukazały się znowu w wydawnictwie M. Arcta. Co miesiąc wydają 4 książeczki, po 70 gr. w sprzedaży pojedynczej; w prenumeracie zaś jeszcze tańiej, mianowicie:

po 60 gr. za tomik, jeżeli płatne mies. po zł. 2.—
po 42 gr. za tomik, jeżeli płat. półrocz. po zł. 10.—

Przebiega bieżących tomików bezpłatnie, tomików z poprzedniego miesiąca po 10 gr.

DO NOWEGO ROKU UKAZA SIĘ NASTĘPUJĄCE TOMIKI:

1) W pobliżu bieguna	7) Córka osadnika
2) Na pustyni Sachary	8) W podziemiach ruin
3) Wychowanie gojowego	9) Z wieków średnich
4) Balonem nad Australją	10) Syn rycerza
5) Król puszy węgierskiej	11) Komedjanci na wsi
6) W lasach Ameryki	12) U ojca chrzestnego

Prospekt z wizerunkami 48 okładek bezpłatnie

M. ARCT

Warszawa

Nowy Świat 35, P. K. O. 150-70

i we wszystkich księgarniach i kioskach Ruchu

131

BERNARD POLSKI

Adr. telegr. „TRESOR“

POZNAŃ

Telef. Nr. 5323 i 5727

FABRYKA KAS PANCERNYCH

poleca

KASY OGNIOTRWAŁE, PANCERNE, SZAFY OGNIOTRWAŁE NA AKTA, KSIĄŻKI i DOKUMENTY, SZAFY ŻELAZNE, KASETY, SCHOWKI oraz całkowite URZĄDZENIA BANKOWE.

Specjalność TRESORY BANKOWE i KASY STALO-BETONOWE. **Specjalność**

Dostawca urzędów państwowych: Ministerstwa Poczty i Telegrafów, Ministerstwa Spraw Wojskowych, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Sprawiedliwości, Państwowego Banku Rolnego, Banku Gospodarstwa Krajowego i wielu innych.

Sądowie zaprzysiężony rzeczoznawca.

129